

ВУЛИЧНА (ІНФОРМАЦІЙНО-ДОВІДКОВА) КАРТОГРАФІЯ м. КИЄВА

В статті обговорюється новий напрям сучасної картографії – комерційна картографія і її безпосередня реалізація через вуличні (інформаційно-довідкові) карти на території м. Києва. Дається термінологічне визначення цим новим науковим поняттям. Автором класифіковані вуличні карти Києва. Представлені фотографії найбільш цікавих вуличних карт, стендових планів, планшетів і подана їх інтерпретація з точки зору точності, правдоподібності чи адекватності. За матеріалами польових досліджень складено карту територіального розподілу по районах Києва вуличних карт.

Ключові слова: комерційна картографія, вуличні карти, карти-плакати, адекватність і достовірність вуличних карт м. Києва.

Наукова проблема. У зв'язку із скасуванням ліцензування в сфері картографічного виробництва будь-яка комерційна чи комунальна структура м. Києва може замовити картографічний навігатор, який буде розташовуватися на найбільш привабливих із точки зору геологістики вулицях та майданах, що показуватиме місцезположення відповідних об'єктів на карті м. Києва і тематичну інформацію про діяльність, у самих зручних системах умовних знаків із будь-якою генералізацією географічної інформації. Народжується новий напрямок комерційної картографії – вулична або інформаційно-довідкова картографія. На автошляхах міста, в людних місцях, торговельних закладах та паркінгах з'являються постери, білборди, лайтбокси із картографічним зображенням частин м. Києва із представленням різноформатної тематичної інформації про столицю України. Тому є необхідністю наукового вивчення такого нового формату картографічної продукції.

Досвід вивчення. Автором започатковане вивчення відповідного пласти картографічного продукту у публікації [2]. Аналогічних наукових вишукувань ніким в Україні не проводилися.

Мета досліджень. Конче необхідним стає термінологічне обґрунтування комерційної картографії та її прикладного напрямку - вуличної картографії. Потрібно вивчити основні вуличні карти м. Києва, визначити їх достовірність, адекватність та можливість реального застосування, необхідно також визначити їх науковість, прокласифікувати вуличні карти тощо.

Обговорення результатів. Комерційна картографія – прикладний напрямок виробництва, який спеціалізується на розробці, укладанні та виданні картографічних творів на замовлення, що несуть в собі рекламно-інформаційний чи довідковий

зміст.

Вулична картографія – високоприбуткова складова комерційного картоукладання, що розробляє особливі прийоми проектування і укладання та розміщення постерних карт з урахуванням усіх можливих засобів максимальної передачі великого обсягу комерційної інформації на географічній основі з урахуванням топографії улаштування їх на місцевості із ціллю звернення максимальної уваги зі сторони потенційних клієнтів.

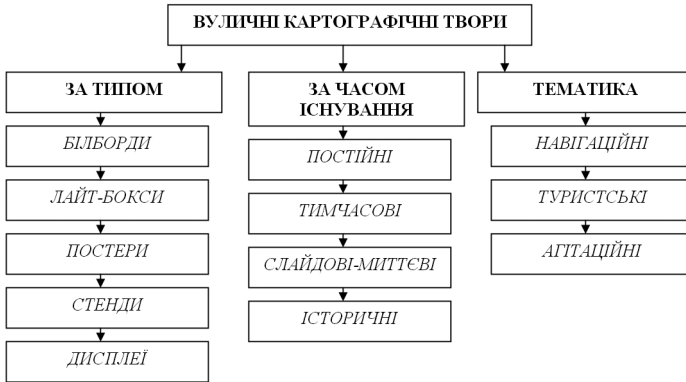

Рис. 1. Класифікація вуличних карт

Наведемо класифікаційну схему ранжування вуличних карт (рис. 1).

Проаналізуємо основні вуличні карти на території м. Києва, які вишукані в мережі Інтернет на киевознавчих сайтах [1].

Карти ландшафтних парків культури та відпочинку. Біля основних проходів головних паркових ділянок міста розміщуються постери із проходами та визначними архітектурними пам'ятками на їх території. Найбільш відомим та найближчим до географічного факультету є Феофанійський ландшафтний парк (рис.2).

На картосхемі показана безпосередньо зелена зона парку, вулично-дорожня мережа із підписами основних проїздів і вулиць, гідрографічні об'єкти. Різними кольорами передана класифікація споруд забудови: від культової до адміністративної. Поряд із кожним об'єктом подається підпис із назвою споруди. Необхідно зазначити, що існує і інший, оновлений варіант постеру (2010 р.), де об'єкти культової архітектури, а саме – Пантелеймонівський собор та каплиці над Святими Джерелами показані натуралістичними (картинними) умовними знаками.

Зправа представлений лайт-бокс території Маріїнського парку з планом та експлікацією основних пам'ятників та споруджень парку. В темний період доби від підсвічується. Аналогічним з точки зору відображення територій садово-паркового мистецтва представлені на рис.3. Відповідні картографічні зображення розташовуються на стінах найближчих до входу паркових будинків. У порівннні

Рис. 2. Постер-карта Феофанійського парку на вул. Акад. Лебедєва, 1 (зліва) та лайтбокс-план Маріїнського парку по вул. Грушевського, 5 (зправа)

Рис. 3. Стінні плани парків по вул. Петрівська Алея (зліва) та на пл. Андрія Первозванного (зправа)

із картами, які представлені на рис. 2 можна зробити висновок про довільну орієнтацію відносно сторін Світу на планах парку Аскольдової Могили та Дендропарку, на відміну від яких плани Феофанії та Маріїнки точно орієнтовані на Північ. Фактично плани на рис. 3 є незручними для туристів, які не обізнані в територіальних особливостях ур. Угорського та Печерська, дерозкинуті парки, тобто не врахована топографічна ондуляція рельєфу, а також на плані (Дендропарку) не показана: Микільська католицька церква, пам'ятник угорцям та Героям Крут тощо. Таким чином вони є неповними, не сучасними та зовсім не відповідають ознакам туристичних вуличних картографічних зображень. Фактичним призначенням яких є показ закладів ресторанного бізнесу та в цілях транспортної логістики.

Недоречним є показ т. з. Зеленого театру, тому що він є не театром, а однією із споруд фортифікаційної цитаделі мережі укріплень м. Києва.

Найбільш грамотним укладеним картографічним постером в м. Києві є план парку «Орлятко» у Відрадному – рис. 4.

Рис. 4. Карта-схема парку «Орлятко»

Тут показані: ставки та джерела, артезіанські свердловини, напрямки руху парком. Напрямки руху поділяються на транспортні сполучення та пішохідні стежки, що робить безпечним це місце з точки зору сімейного дозвілля. Показана «троянда вітрів» для зручності орієнтування на місцевості. На плані показана мережа кофетеріїв та санітарних місць, смітники. Необхідно зазначити, що в порівнні з іншими планами, що розглядалися, відповідний твір є генеральним планом розбудови відповідної рекреаційної зони столиці України. Також як на плані Феюфанії показана кольорова градація будинків на території парку за функціональним призначенням, представлена експлікація забудованої території.

Відповідний тип вуличних карт поряд із топографічною ситуацією надає інформаційно-довідкову інформацію про парк, відповідальну особу та телефон, за яким з ним можна зв'язатися, надається інформація про замовника, упорядкування парків та виконавців й відповідальних за санітарно-технічний стан територій.

Навігаційні плани. Вони надають детальну інформацію про проїзди, автошляхи, паркінги, АЗС та СТО та іншу розгалужену інформацію про транспортну інфраструктуру території, що показується. На рис. 5 показана картосхема проїздів НТУУ «КПШ».

Проаналізуємо відповідний план. На схемі показані напрямки допустимого руху транспортних засобів територією університету та паркінги, зелена паркова

Рис. 5. Навігаційна схема Університетського містечка КПІ

зона закладу, гуртожитки та житлові будинки навколишніх масивів. Нанесена соціально-розважальна інфраструктура: бібліотека, центр культури та мистецтв КПІ, проведена експлікація забудованої території. Традиційним також є кольорова диференціація службової специфікації використання будинків містечка.

Туристські картосхеми. Розташовуються на мурах пам'яток культового і історико-культурного призначення, переважно при вході до національних історико-культурних заповідників, якими є Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник і Національний заповідник «Софія Київська» (рис. 6).

Плани територій закладу. Розташовуються при в'їзді до медичних закладів міста вузької спеціалізації (рис. 8).

Карта-постер містить топографічну інформацію, дорожньо-логістичну мережу, натуралістичне представлення культових споруд заповідника та інших будівель, експлікацію та фотозображення відповідних споруд.

Комерційні карти-білборди. Стали найбільш популярні в останні роки із величезним будівельним бумом 2000-2010 рр., коли столиця України почала позбуватися провінціального урболандшафту із будинками середньої вистоності та застарілим жилово-комунальним фондом. Почали зводитися величезні і красиві житлові комплекси новітньої архітектури. За периметрами обноси будівництва розміщуються постери-карти зі 3-D та плановим положенням житлового комплексу. Як правило, надається історико-географічна інформація про різні часові періоди розвитку територіальної організації громади, влади та суспільства даної території. Представлений проект ландшафтного дизайну розвитку території та інша інформаційно-довідкова база даних та контактні номери телефонів. Безперечно, даний тип вуличних карт є тимчасовим, що буде виставлений лише на час будівництва комплексу, на відміну від карт-заповідників чи парків.

Подібно до інших вуличних карт тут присутня експлікація будівель

Рис. 6. Постер-карта Національного заповіднику «Софія Київська»

Жилий комплекс Паркове місто
 Город в городе, Город в парке!

Отдел продаж: **Т. 5036533**
 График работы:
 Пн-Сб 9:00 - 19:00
 Вс 10:00 - 18:00
www.ParkoveMisto.com.ua

1 ЖК «Паркове Місто»
 2 парк «Горка Кристера»
 3 отдел продаж
 4 центральный вход в парк
 5 первая очередь комплекса

Парк «Горка Кристера»

ЦЕНТР

Жилий комплекс Паркове місто

Ваше місце для життя в центрі міста. Висока якість життя, комфортні умови проживання, розквітлий парк, відмінна інфраструктура, безпека та здоров'я. Парк «Горка Кристера» - це не просто парк, це місце, де ви можете відпочити, прогулятися, зайнятися спортом, зустрітися з друзями. Парк «Горка Кристера» - це місце, де ви можете відпочити, прогулятися, зайнятися спортом, зустрітися з друзями.

Ваше місце для життя в центрі міста. Висока якість життя, комфортні умови проживання, розквітлий парк, відмінна інфраструктура, безпека та здоров'я. Парк «Горка Кристера» - це не просто парк, це місце, де ви можете відпочити, прогулятися, зайнятися спортом, зустрітися з друзями.

Рис. 7. Комерційна постер-карта масиву «Гірка Кристера» (Паркове місто)

Рис. 8. Вуличні карти-схеми розташування будівель медичних закладів м. Києва

території, зелена зона та схеми проїздів тощо. У цілому вуличні карти є наочними, генералізованими і правильними, що укладені у переважній більшості за результатами космічного зондування м. Києва. Також необхідно вивчити територіальний розподіл вуличних карт на території м. Києва. За результатами польових досліджень восени 2010 р. визначена приблизна кількість вуличних карт – біля 200, їх географія та районний розподіл за визначеною типізацією і презентовані

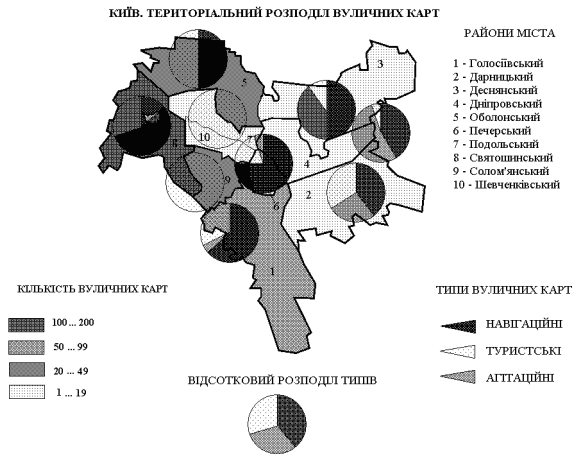

Рис. 9. Київ. Територіальний розподіл вуличних карт на карті (рис. 9).

В більшості районів домінують навігаційні вуличні карти, найбільша кількість туристських карт у Подільському та Шевченківському районі. Агітаційні чи торговельної агітації вуличні карти складають значну кількість з усього масиву карт в місті.

Висновки. Вуличні карти – це новий пласт сучасної географічної картографії, що динамічно розвивається в ринкових умовах. Вони допомагають орієнтуватися

в буремному середовищі міста та надають точну, корисну і необхідну інформацію для всіх типів користувачів. Дослідження їх картосеміотики за допомогою матричних структур може стати новим перспективним напрямком прикладної картосеміотики.

Рецензент – доктор географічних наук, професор В. О. Шевченко

Література:

1. *Маркин А.* Карты и планы / Андрей Маркин [Электронный ресурс] – Режим доступа <http://interesny.kiev.uamapscatalog.phpp=3295>.

2. *Шевченко Р.* Картографічні зображення на території міста Київ / Роман Шевченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія Географія. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2009. – Вип. 56. – С. 49-51.

Р. Ю. Шевченко

УЛИЧНАЯ (ИНФОРМАЦИОННО-СПРАВОЧНАЯ) КАРТОГРАФИЯ

г. КИЕВА

В статье обсуждается новое направление современной картографии – коммерческая картография и её непосредственная реализация через уличные (информационно-справочные) карты на территории г. Киева. Дано терминологическое определение этим новым научным понятиям. Автором проклассифицированы уличные карты Киева. Представлены фотографии наиболее интересных уличных карт, стендовых планов, планшетов и подана их интерпретация с точки зрения их точности, правдоподобности и адекватности. По материалам полевых исследований составлена карта территориального распределения по районам Киева уличных карт.

Ключевые слова: коммерческая картография, уличные карты, карты-плакаты, адекватность и достоверность уличных карт г. Киева.

R. Shevchenko

THE STREET (INFORMATION-REFERENCE) CARTOGRAPHY OF THE KYIV

In article is discussed new direction of modern cartography - a Commercial Cartography and it's direct realization through street (information-reference) of the maps on territory of Kyiv. It is given of terminological determination this new scientific notion. The author to classified of the street maps of the Kyiv. The presented photographs most interesting of the street maps, stand plan, tablet and tax to their interpretation with standpoint of their accuracy, soundness and adequacy. Map of the territorial distribution is formed on material of the field studies on region of the Kyiv of the street maps.

Keywords: commercial cartography, street maps, maps-posters, adequacy and validity of the street maps of the Kyiv.

Надійшла до редакції 17 грудня 2010 р.